

2008-02-01

Dnr 08/0068

Omvärldspolicy för Regionförbundet södra Småland

Fastställd av regionfullmäktige 3 oktober 2008.

Denna policy beskriver utgångspunkter för Regionförbundet södra Smålands omvärldsarbete.

Omvärldsarbetet ska ge Regionförbundet en fördjupad och aktuell kunskap om skeenden utanför regionen som kan påverka oss. Genom sådan kunskap skapas väl underbyggda beslutsunderlag, som ökar Regionförbundets förutsättningar för att kunna agera i ett tidigt skede. Därmed ökar möjligheterna att styra regionens utveckling åt önskat håll.

Bakgrund

I en alltmer globaliserad värld spelar gränser mellan regioner och länder allt mindre roll. De senaste årens utveckling mot en värld där människor, varor, tjänster och kapital rör sig mer eller mindre obehindrat, ställer också Södra Småland inför nya utmaningar. Regionen verkar inte isolerat, utan är direkt beroende av utvecklingen i omvärlden. Omgivande regioners infrastrukturprioriteringar, nationell arbetsmarknadspolitik, EU:s arbetstidsdirektiv och FN:s klimatmål är bara några exempel på företeelser som får verkningar också i regionen.

I det regionala utvecklingsprogrammet (RUP) omnämns goda kontakter med omvärlden som en förutsättning; kraven ställs på omvärldsbevakning för att kunna erbjuda ett gott liv för medborgarna i Södra Småland. För att kunna bidra till en sådan utveckling måste Regionförbundet arbeta aktivt gentemot omvärlden. Att bevaka den nationella arenan är sedan länge naturligt både för förtroendevalda och tjänstemän, men i dagens samhälle, där c:a 60% av alla beslut berörs av EU:s politik, måste den nationella bevakningen kompletteras med arbete på den europeiska och internationella arenan.

Genom att ha ögon och öron öppna för impulser från omvärlden, kan regionen tidigt uppmärksamma trender och händelser som kan komma att få en inverkan på utvecklingen i Södra Småland. Detta utgör skillnaden mellan att aktivt kunna påverka eller passivt påverkas, och att kunna styra regionens utveckling.

Utvecklingen mot en gränslös värld öppnar stora möjligheter. Förutom det faktum att Södra Smålands potentiella påverkansmöjligheter inte längre stannar vid regionens eller ens landets gränser, innebär omvärldsarbete nya utvecklingsmöjligheter för regionen. Samverkan kan bidra till detta. Genom att vara öppna för nya intryck och ny kunskap har regionen mycket att vinna, då impulser från omvärlden och erfarenhetsutbyte kan stimulera utvecklingen.

Med anledning av detta, skall Regionförbundet södra Småland arbeta aktivt och strategiskt med omvärldsarbete.

Mål med omvärldsarbetet

Regionförbundets omvärldsarbete skall:

- Bidra till regionens utveckling
Genom kontakter med omvärlden står regionen bättre rustat för förändringar. Proaktivt arbete ger ett utvecklingsarbete med god framförhållning. Input från omvärlden ger nya idéer och därmed möjligheter att utveckla regionen.
- Bidra till en profilering av regionen
Regionförbundet är en av regionens främsta företrädare gentemot omvärlden; det ligger därmed i uppdraget att verka för att sätta regionen på kartan och attrahera människor och företag. Regionens goda rykte i särskilda frågor såsom exempelvis energifrågor och entreprenörskap ska särskilt uppmärksammas.
- Bidra till utveckling av Regionförbundets verksamhet
Genom kontakter med omvärlden tillförs Regionförbundet som organisation kunskaper och erfarenheter. Omvärldsarbetet är därmed ett instrument för verksamhetsutveckling.

Ansvar för omvärldsarbetet

Omvärldsarbete skall bedrivas av både förtroendevalda och tjänstemän med utgångspunkt i den ordinarie verksamheten. Arbetet skall bedrivas horisontellt, vilket innebär att perspektivet anläggs på de sakfrågor som är strategiskt prioriterade i Regionförbundets verksamhet. Omvärldsarbetet skall därmed vara varje enskild förtroendevald och tjänstemans ansvar.

Inom organisationen ska resurser finnas som stödjer både förtroendevalda och tjänstemän i detta arbete, exempelvis genom samordning, kompetensutveckling, metodutveckling och utarbetande av riktlinjer för det konkreta arbetet. Uppföljning av omvärldsarbetet ska ske kontinuerligt i samband med verksamhetsberättelse.

Hur dessa stödresurser ska byggas upp och fungera, kommer att utvecklas i det fortsatta arbetet.

Verktyg för omvärldsarbetet

Det finns en rik flora av möjliga verktyg att använda för kontakter med omvärlden.

I Regionförbundets arbete skall följande verktyg prioriteras:

Politisk omvärldsbevakning

Genom att agera snarare än reagera på skeenden i omvärlden, såsom exempelvis lagförslag, får regionens förtroendevalda en möjlighet till direkt påverkan. Information och konsekvensanalyser skall fungera som ett stöd för de förtroendevalda att ta väl underbyggda beslut och planera för framtiden.

Närvaro på flera olika arenor, både i Sverige och på en europeisk/internationell nivå är ett värdefullt bidrag till omvärldsbevakningen, vare sig detta sker genom redan etablerade nätverk eller kontaktskapande på konferenser etc. Ett exempel är det årliga arrangemanget "Open Days" i Bryssel, där politiker och tjänstemän från hela Europa träffas. Vid eventuellt vidtagande av politiska påverkansåtgärder i sakfrågor, kan de olika former av samverkan som nämns nedan, med fördel användas.

Olika former av samverkan

Samverkan med partners både inom och utanför regionen skall vara en av grundstenarna för omvärldsarbete; detta kan handla om alltifrån enkla

förfrågningar om upplysningar till större projekt och mångåriga relationer. Både förtroendevalda och tjänstemän kan vara engagerade i samverkan. Val av partners och typ av samverkan styrs av sakfrågan. Samverkan kan exempelvis anta följande former:

- Medlemsorganisationer/nätverk

Regionförbundet verkar genom sitt medlemskap i SydSam och Euroregion Baltic för att gemensamma målsättningar ska uppnås. Även andra typer av nätverk/organisationer kan vara av intresse beroende på sakfråga. Genom att agera tillsammans med andra medlemmar/nätverksdeltagare blir Regionförbundet mer kraftfullt. Detta kan exempelvis göras genom framtagande av gemensamma strategiska dokument och positionspapper.

Ett exempel på detta är det arbete som SydSam bedrev inför den nya sammanhållningspolitiken 2007-2013. Redan 2001 när denna politik och riktlinjerna för användande av strukturfondsmedel började diskuteras tog SydSam initiativ till att försöka påverka processen. En politisk rapportör utsågs och denna tog tillsammans med en tjänsteman fram ett positionspapper som förankrades i regionerna. Man ville bl.a. sätta fokus på norra Europa och arbeta för att maritima gränser skulle likställas med landgränser när det gällde transnationellt samarbete. Positionspappret spreds genom personliga möten, e-post, telefon, arrangemang till nyckelpersoner inom EU:s institutioner, men även genom informella sammanhang och nätverk. Som ett direkt resultat av lobby-arbetet skapades 2004 en ny åtgärd inom Interreg IIIB-programmet som möjliggjorde bilateralt samarbete med Kaliningrad. SydSam var t.o.m. involverade i programskrivningen, och kunde senare rekvirera medel för två gemensamma samarbetsprojekt inom programmet.

- Samarbetsprojekt

I lämpliga frågor kan omvärldsarbete bedrivas i form av tidsbegränsade samarbetsprojekt. Att samarbeta med andra regioner i projektform är ett sätt för regionen och Regionförbundet att utvecklas genom erfarenhetsutbyte och nya idéer, men även ett sätt att profilera sig inom områden där vi är framstående. Projekt kan bedrivas både nationellt och internationellt.

Ett exempel är Interreg-projektet "energy ´regio" inom vilket Regionförbundet samarbetade med fyra andra europeiska regioner kring energifrågor. Nya kunskaper och gemensam utveckling av nya verktyg för energieffektivitet var några av vinsterna, samtidigt som Södra Småland kunde sprida det energiarbete som framgångsrikt bedrivs i regionen på den europeiska arenan.

- Samarbetsavtal

Omvärldskontakter kan även ta sig uttryck i skapandet av samarbetsavtal. Detta innebär knytande av kontakter för en längre tidsperiod, av mer generell art. Också detta är ett sätt för Regionförbundet att utvecklas genom erfarenhetsutbyte och nya idéer.

Ett exempel är Regionförbundets avtal med Potchefstroom City Council i Sydafrika. Inom ramen för detta avtal sker kontinuerliga kontakter mellan regionerna sedan i mitten av 2000-talet, dessa kontakter har sedan utvecklats till konkreta samarbetsprojekt kring sakfrågor av gemensamt intresse.